

13. - 18. září 2010
paralelní zkušenosti
areál Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK v Praze 2

Vstupte a zažijte paralelní svět na vlastní kůži

2. září 2010 - V pondělí 13. září se areál Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK otevře široké veřejnosti. Po celý týden bude hostit mezinárodní projekt Paralelní zkušenosti, který skrze současné umění poukazuje na problém sociálního vyloučení lidí s duševním onemocněním. Ojedinelou výstavu a originální interaktivní projekci doplní hudba, tanec, divadlo a přednášky s diskuzemi. Program je nabitý a vstup každý den zdarma.

Výstava velkoformátových reprodukcí výtvarných děl lidí s duševním postižením

Svět lidí, kteří se potýkají s duševním onemocněním, se představí v různých formách umění. V Kateřinské zahradě a v aule Psychiatrické kliniky bude instalována výstava obrazů **Ztělesnění duševna**. Výtvarné projevy duševně nemocných patří mezi nejcennější nositele zpráv z jejich světa. Výstava sdružuje autory, pro které je výtvarné umění prostředkem ke sdělení vlastních pocitů a myšlenek, spíše než prostředkem výděлку nebo získání společenské prestiže. Díky této přímočaré potřebě sebevyjádření mají jejich díla obrovskou sílu sdělení, jejich projev vyniká autenticitou a bezprostředností. Výstava zahrnuje celkem sedmdesát zvětšených reprodukcí výtvarných děl a je přístupná denně od mezi desátou a osmáctou hodinou.

Schizofrenie na vlastní kůži

Zvláště atraktivní částí projektu je **videoinstalace - interaktivní projekce Do vlastních rukou**, která přibližuje svět schizofrenie prostřednictvím osobního prožitku. Sedmiminutovou projekci si za pomoci audiovizuálních podnětů každý z návštěvníků „vychutná“ o samotě ve speciálním projekčním boxu. Audiovizuální podněty, které jsou součástí instalace, se snaží zprostředkovat prožitky lidí trpících schizofrenií a divák tak bude mít možnost prožít si svou vlastní schizofrenii. Videoinstalaci mohou lidé navštívit každý den mezi desátou a osmáctou hodinou.

Odborné přednášky a diskuze s psychiatry

Na úterní a čtvrteční podvečer jsou připraveny dva bloky přednášek a diskuzí pro širokou veřejnost. Ač budou přednášet přední čeští psychiatři, nepůjde o akademická setkání. Jejich cílem je přiblížit svět duševně nemocných laické veřejnosti, pokusit se tak zbořit mýty, které o těchto onemocněních i o pacientech ve společnosti panují a komplikují jejich integraci do běžného života.

Kultura jako prostředek k dialogu

Pod názvem Paralelní místa se skrývá poslední část programu, která vyniká svou rozmanitostí. V průběhu týdne se uskuteční několik koncertů (Lenka Dusilová, Vladimír Mišík, Cyril Babel), divadelních představení (Spitfire Company, Veselé skoky, Bohnická divadelní společnost®) a připraven je i **program pro děti** (netradiční výtvarná dílna a pohádka). Své dveře otevře také Integrační centrum Zahrada a kostel sv. Kateřiny. Program se koná i v případě nepříznivého počasí, pro návštěvníky je připraven stan.

paralelní zkušenosti

13. - 18. září 2010

www.paralelnizkusenosti.cz
areál Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK
Ke Karlovu 11, Praha 2

ZTĚLESNĚNÍ DUŠEVNA

Kateřinská zahrada a aula Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK, denně 10:00 - 18:00

Psychická onemocnění patří mezi nejzávažnější z překážek komunikace. A to jak z hlediska těch, kdo daným onemocněním trpí, tak i těch, kdo bezradně stojí před neprostupnou zdí jejich mlčení. Cokoli, co skrz onu zeď občas proniká, je důležité pro navázání kontaktu. A to je nezbytné pro duševně nemocné, ale i inspirativní pro sebereflexi člověka „zvenčí“.

Výtvarné projevy duševně nemocných patří mezi nejcennější nositele zpráv skrz zmíněnou zeď. Právě proto připravil projekt PARALELNÍ SVĚTY expozici **Ztělesnění duševna**. Prostřednictvím sedmdesáti výtvarných děl jsou na ní zastoupeni *Jaroslav Bílý, Hana Cimplová, Radek Deák, Lenka Fridrichová, Daniel Horák, Milan Jíša, Jan Knýbel, Zdeněk Košek, Lucie Muclingerová, Zdena Prokopová a Alena Richterová*. Výstava vznikla ve spolupráci s občanským sdružením Kolumbus, které sdružuje uživatele psychiatrické péče.

Každé umělecké dílo je šifrou a výtvar duševně nemocného je super-šifrou, chceme-li jej hodnotit vzhledem ke snaze pochopit smysl jeho sdělení. V jistém ohledu je přitom paradoxně snazší proniknout k emoci vizualizované psychotické zkušenosti, než k citovým zdrojům výtvarného projevu „normálního“ tvůrce. A to především díky vlastnostem, které jsou pro tvorbu lidí s psychickým onemocněním příznačné - a to je jejich upřímnost a bezprostřednost. Proto také je tvorba duševně nemocných oprávněně řazena mezi projevy označované francouzským souslovím „art brut“.

Výstava **Ztělesnění duševna** je přirozeným prostředkem k dialogu, protože výtvarný projev umožňuje beze slov, jednoduše a nezprostředkovaně, prostoupit zdí nebo, chcete-li, najít díru v plotě sociální izolace těchto tvůrců. Zvětšeniny jejich prací jsou proto instalovány právě na ničím nepřikrášlených plotech - a vlastně v nich samy o sobě tvoří symbolické otvory, jimiž lze projít přímo do vnitřního světa duševně nemocných.

Jan Knýbel (Donum sive voluptas interitus)

Zdeněk Košek (OR)

Interaktivní projekce filmu DO VLASTNÍCH RUKOU

Aula Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK
denně 10:00 - 18:00

Film *Do vlastních rukou* je interaktivní projekce, která dokáže za pomoci audiovizuálních podnětů přiblížit pocity a prožitky lidí postižených schizofrenií. Film je součástí speciálního projekčního boxu, který je sám o sobě originálním výtvarným dílem. Projekce je určena vždy pro jednoho diváka, který si tak může prožít svých vlastních sedm minut schizofrenie.

Film *Do vlastních rukou* vznikl se záměrem zprostředkovat zdravým lidem možnost vcítit se do světa pacientů s diagnózou schizofrenie a prožít pocity pronásledování, ohrožení či vnitřní hlasy. I přesto však film dokáže přiblížit pouze zlomek toho, co nemocní prožívají každodenně. *"Schizofrenie se projevuje poruchami myšlení, vnímání a emotivity, pacienti mohou pociťovat, že je někdo pronásleduje, mohou mít sluchové i vizuální halucinace. Film Do vlastních rukou je takovým oknem, kterým je možné se podívat, jak pacient může prožívat každodenní situace, které se zdravým lidem zdají být velmi jednoduché,"* říká docent Vevera, odborný garant projektu.

V České republice tímto onemocněním trpí nebo trpěli desetitisíce lidí, světové statistiky výskytu schizofrenie uvádějí 1% až 2% populace. Film *Do vlastních rukou* tak umožní široké veřejnosti, rodinným příslušníkům pacientů nebo studentům Lékařské fakulty lépe pochopit a porozumět příznakům, které nemocní prožívají.

Realizace interaktivního filmu *Do vlastních rukou* je společným dílem studentů a absolventů Fakulty umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem Kláry Jakubové, Anny Marešové, Andreje Boleslavského a Lukáše Blažka. Odborným garantem je doc. MUDr. Jan Vevera, Ph.D. Součástí výtvarného pojetí projekčního boxu jsou motivy z díla Zdeňka Koška, jednoho z představitelů umění Art Brut a současně uživatele péče.

DO VLASTNÍCH RUKOU (7 min., 2010)

Autorský kolektiv: Klára Jakubová, Anna Marešová, Andrej Boleslavský, Lukáš Blažek

Námět, odborná spolupráce: doc. MUDr. Jan Vevera, Ph.D., MUDr. Tereza Uhrová

Producenti: Radka Prošková, Kateřina Riley

PARALELNÍ ZKUŠENOST: přednášky pro širokou veřejnost s možností diskuze

Vondráčkova posluchárna Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK
úterý 14. 9. od 18:00 & čtvrtek 16. 9. od 17:00

Paralelní zkušenost otevírá dialog mezi komunitou lidí s duševními poruchami, jejich rodinami, odbornou a laickou veřejností. V závěru každé přednášky poskytneme prostor pro diskusi mezi publikem a přednášejícími. Účastníci tak budou mít jedinečnou příležitost zeptat se na to, co je zajímavá a ujasnit si či přehodnotit své názory.

Cílem přednáškových večerů je rozšířit povědomí o psychických poruchách, jejich následcích a mechanismech vedoucích k sociálnímu vyloučení lidí s psychickými poruchami. K tomuto jevu přispívá především nedostatečná informovanost a také řada mýtů, předsudků a mylných přesvědčení panujících ve společnosti. Právě tyto mýty a předsudky se přednášející odborníci budou snažit uvést na pravou míru. Dostatek relevantních informací je základním předpokladem pro reintegraci nemocných zpět do společnosti.

Po skončení přednášek bude následovat projekce dokumentárního filmu „Zdeněk Košek“ režiséra Bruna Decharme (15 min.), který syrovou poetikou přibližuje svět jednoho z vystavujících výtvarníků, významného představitele Art Brut Zdeňka Koška, občas přezdívaného Vládce počasí...

PROGRAM PŘEDNÁŠEK

Duševní poruchy, psychiatrie a společnost, prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc.

V přístupu k duševně nemocným lidstvo dlouhodobě kolísá mezi přístupy permissivním, medicinizujícím a restriktivním, trestajícím. Historické kořeny těchto postojů budou zmíněny a diskutovány.

Možnosti a překážky léčby v komunitě, MUDr. Ondřej Pěč

Příspěvek seznámí posluchače s přínosem léčby a rehabilitace v komunitě u lidí se závažnou psychickou nemocí jak vzhledem k výsledku léčby, začlenění do běžného života, tak po stránce lidských práv a destigmatizace. Poskytne přehled současného stavu těchto služeb u nás a pojedná i o překážkách dalšího jejich rozvoje.

Mýty a fakta o násilí u psychiatrických pacientů, doc. MUDr. Jan Vevera, Ph.D.

Studie násilného chování u psychiatrických pacientů byly dosud zaměřeny na to, jak často se pacienti chovají násilně ke svému okolí. S použitím našich dat ukážeme, že uživatelé psychiatrické péče se častěji stávají obětí násilných trestných činů než jejich vykonavateli. Přestože jsou obavy z násilného chování psychiatrických pacientů přeceňovány, značně se podílejí na jejich stigmatizaci a vyloučení ze společnosti.

paralelní zkušenosti

13. - 18. září 2010

www.paralelnizkusenosti.cz
areál Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK
Ke Karlovu 11, Praha 2

Péče o dlouhodobě duševně nemocného, umístěného v psychiatrických zařízeních, MUDr. Lucie Kališová, Ph.D.

Příspěvek se věnuje stavu péče o dlouhodobě duševně nemocné osoby v České Republice. Na základě údajů získaných od uživatelů péče, profesionálů, pečovatelů - rodinných příslušníků a obhájců lidských a patientských práv byly identifikovány nejdůležitější domény péče o sledovanou skupinu nemocných. Výzkum proběhl v rámci mezinárodního projektu EU DEMoBinc, který se uskutečnil v letech 2007-2010 a zúčastnila se ho Psychiatrická klinika VFN a 1. LF UK v Praze.

Mýty a fámy o schizofrenii, MUDr. Tereza Uhrová

Schizofrenie je opředená celou řadou mýtů a falešných představ. Mezi nejrozšířenější patří např. názor, že schizofrenie je rozdvojení osobnosti. Pro pacienty je však podstatně závažnější a sociálně značně handicapující mýtus, že jedinci trpící schizofrenií jsou nebezpeční, agresivní a jsou častými pachateli násilných trestných činů. Přednáška si klade za cíl uvést alespoň některé takové mylné ideje na pravou míru a přispět tak k destigmatizaci lidí s tímto závažným onemocněním.

Obraz psychiatrie v médiích, MUDr. Lucie Nawková

Psychiatrie se více než kterýkoliv jiný obor medicíny stala předmětem věcných i fiktivních vyobrazení. Atraktivnost psychiatrické tematiky je pro novináře výhodná, ale zároveň snadno zneužitelná. Jak ukázaly výsledky našeho výzkumu, mediální sdělení uvádějí problematiku duševního zdraví převážně v negativním kontextu, nežádka v souvislosti s agresivitou. Uváděné informace jsou často zkreslené a chybějí názory odborníků z oblasti duševního zdraví.

Vida, co dokážeme, Mgr. Jitka Styblíková, o. s. VIDA

Nejsme jen nakupovači kamiónů cigaret, běhající naháči po mostě, vyhrožující člověk s mačetou, zavření bláznů za mřížemi nebo ve svěrací kazajce. Jsme lidé žijící kvalitní život, využíváme vlastní zkušenost s nemocí, poskytujeme poradenství v psychiatrických zařízeních, chodíme přednášet do škol, pořádáme výstavy, realizujeme rehabilitační pobyty nebo výlety, publikujeme své příběhy a děláme spoustu dalších aktivit.

Zapojení uživatelů péče do procesu komunitního plánování, Jan Jaroš, o. s. Kolumbus

Příspěvek seznámí posluchače s metodikou komunitního plánování obcí a krajů, představí střednědobý plán rozvoje sociálních služeb krajů a komunitní plány obcí. Další část příspěvku bude věnována možnostem zapojení členů o. s. KOLUMBUS do procesu komunitního plánování, představení současných aktivit sdružení a prezentaci výsledků již realizovaných projektů.

PARALELNÍ MÍSTA

Kateřinská zahrada (není-li uvedeno jinak)
středa, pátek, sobota

Paralelní místa nabízí společný otevřený prostor pro setkání mezi světy duševně nemocných, těch, kteří jim poskytují pomoc a péči, a široké veřejnosti. Pestrý program zahrnuje nejen koncerty, divadelní a taneční představení, ale také výtvarné dílny pro děti nebo program „stálých obyvatel“ Kateřinské zahrady - kostela sv. Kateřiny a integračního centra Zahrada, kteří se do projektu PARALELNÍ ZKUŠENOSTI zapojili a otevřeli dveře také do svých světů. Cesta sdílení umění a kultury může být nejpřirozenějším prostředkem ke společnému dialogu.

HUDBA

Cyril Babel, šansoniér česko-francouzského původu

Lenka Dusilová Trio

Vladimír Mišík & ČDG

DIVADLO

Spitfire Company: **Unicorn**, existenciální detektivka pro jednoho herce. (Vondráčkova posluchárna)

Veselé skoky: Na hlavu!, originální pohybové divadlo s taneční groteskou plnou humoru, ironie, něhy a jemné nadsázky.

Bohnická divadelní společnost: Mart'anské etudy, etuda o odcizení a výjimečnosti s živou hudbou houslisty Lukáše Kutý.

PROGRAM PRO DĚTI

Divadlo lidí bez domova, **Ježek a Čížek**: výpravná pohádka **O ovečce a beránkovi**.

Výtvarné dílny s výrobou maňásků nebo malováním na papír i obličej pod vedením studentů Fakulty umění a designu UJEP a VŠUP.

KOSTEL SV. KATEŘINY

Ve středu odpoledne mají návštěvníci příležitost navštívit kostel sv. Kateřiny a zúčastnit se **komentované prohlídky**, pravidelné **Mše svaté** (slouží Velmistr Jiří Kopejsko, O.Cr., rytíř řádu Křižovníků s červenou hvězdou) nebo **přednášky** MUDr. Renaty Školoudové na téma „Smysl nemoci a utrpení z pohledu křesťanství“.

OTEVŘENÁ „ZAHRADA“

Projekt „Zahrada“ - chráněné dílny a integrační centrum, které je zaměřené na pracovní a sociální rehabilitaci a zlepšování kvality života duševně nemocných, připravilo na čtvrtek den otevřených dveří. Účastníci budou mít možnost prohlédnout si prostory centra, tvorbu jejich klientů, podívat se na krátké filmy, dokumentující vznik „Zahrady“ nebo si promluvit s koordinátory programu.

paralelní zkušenosti

13. - 18. září 2010

www.paralelnizkusenosti.cz
areál Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK
Ke Karlovu 11, Praha 2

PROGRAM

PARALELNÍ SVĚTY

Výstava obrazů ZTĚLESNĚNÍ DUŠEVNA

denně od 10:00 do 18:00 / Kateřinská zahrada a aula Psychiatrické kliniky

PARALELNÍ PŘÍBĚH

Interaktivní projekce filmu DO VLASTNÍCH RUKOU

denně od 10:00 do 18:00 / aula Psychiatrické kliniky

* * * * *

Pondělí 13. září

18:00 - Slavnostní zahájení projektu (pouze pro zvané)

Úterý 14. září

Cyklus odborných přednášek pro širokou veřejnost, Vondráčkova posluchárna

18:00 Duševní poruchy, psychiatrie a společnost, prof. MUDR. Jan Raboch, DrSc.

18:45 Možnosti a překážky léčby v komunitě, MUDr. Ondřej Pěč

19:30 Mýty a fakta o násilí u psychiatrických pacientů, doc. MUDr. Jan Vevera, PhD.

20:15 „Zdeněk Košek“, projekce dokumentu

Středa 15. září

Kateřinská zahrada, kostel sv. Kateřiny

16:30 Mše svatá, Velmistr Jiří Kopejsko, O.Cr.

17:30 prohlídka kostela s tematickým výkladem a přednáška na téma Smysl nemoci a utrpení z pohledu křesťanství, MUDr. Renata Školoudová

Vondráčkova posluchárna

19:00 - Spitfire Company: Unicorn (existenciální detektivka pro jednoho herce)

Čtvrtek 16. září

Cyklus odborných přednášek pro širokou veřejnost, Vondráčkova posluchárna

17:00 Vida, co dokážeme, Mgr. Jitka Styblíková, o. s. VIDA

17:30 Zapojení uživatelů péče do procesu komunitního plánování, Jan Jaroš, o.s. Kolumbus

18:00 Kvalita péče o dlouhodobě duševně nemocné, MUDr. Lucie Kališová, PhD.

18:45 Mýty a fámy o schizofrenii, MUDr. Tereza Uhrová

19:30 Obraz psychiatrie v médiích, MUDr. Lucie Nawková

20:15 „Zdeněk Košek“, projekce dokumentu

paralelní zkušenosti

13. - 18. září 2010

Kateřinská zahrada

den otevřených dveř v centru Zahrada

10:00 - 12:00 - chráněné dílny & 13:00 - 15:00 - integrační centrum

Pátek 17. září

Kateřinská zahrada

17:00 Veselé skoky: Na hlavu! (originální tanečně pohybové divadlo)

18:30 Cyril Babel

19:30 Lenka Dusilová Trio

Sobota 18. září

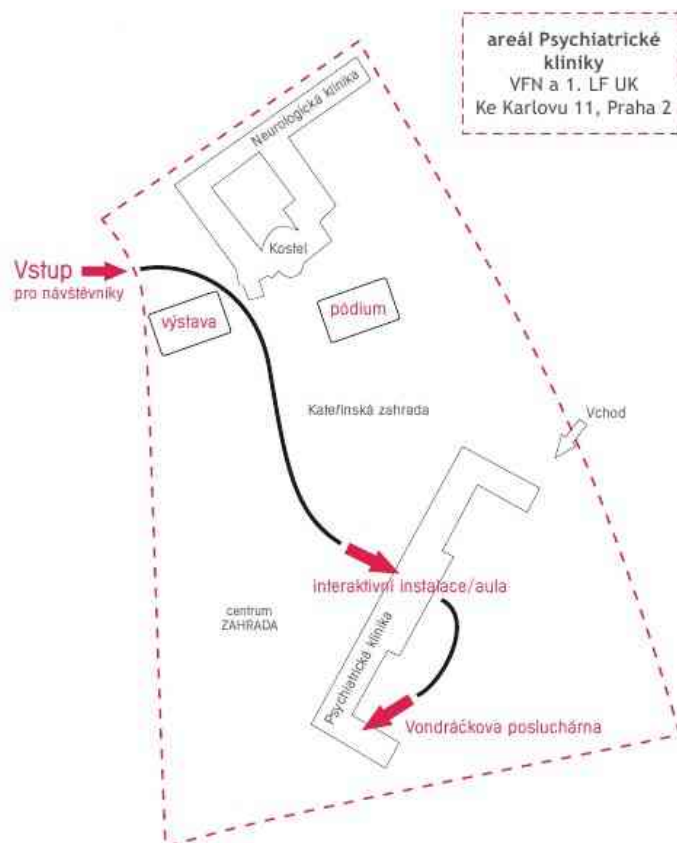
Kateřinská zahrada

15:00 odpolední výtvarná dílna pro děti pod vedením studentů Fakulty umění a designu UJEP a VŠUP (výroba maňášků, malování na obličeje, malování prstovými barvami, interaktivní papírová hra, herecké improvizace Bohnické divadelní společnosti®)

16:00 Ježek a Čížek: O ovečce a beránkovi (výpravná pohádka nejen pro děti)

18:00 Bohnická divadelní společnost®: Martánské etudy (divadelní představení s živou hudbou houslisty L. Kuty)

19:30 - Vladimír Mišík & ČDG

paralelní zkušenosti

13. - 18. září 2010

www.paralelnizkusenosti.cz
areál Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK
Ke Karlovu 11, Praha 2

KONTAKTNÍ INFORMACE

Projekt pořádá MVP agency ve spolupráci s OPONA, o.p.s., Psychiatrickou klinikou Všeobecné fakultní nemocnice v Praze a 1. lékařské fakulty UK a Art Movement, o.s.

Kontakt

info@oponaops.eu

+ 420 220 516 720

Kontakt pro média

Pavla Kantnerová

pavla.kantnerova@oponaops.eu

+ 420 777 149 313

Na realizaci projektu se podílejí

Kateřina Riley, projektová manažerka, MVP agency

Anna Marešová, realizace projektu, MVP agency

Radka Prošková, koordinátorka projektu, OPONA, o.p.s.

Radana Polášková, asistentka produkce, OPONA, o.p.s.

Doc. MUDr. Jan Vevera PhD., odborný garant projektu

Jan Jaroš, ředitel o.s. Kolumbus, spolupráce na realizaci výstavy Ztělesnění duševna

Bruno Solařík, kurátor výstavy Ztělesnění duševna

a další tvůrci, kteří jsou uvedeni přímo v textu.

Paralelní zkušenosti jsou mezinárodní putovní projekt. Po realizaci v Praze odcestuje do Bratislavy, Drážďan a Vídně.

Projekt vznikl u příležitosti Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení a je realizován za finanční podpory Evropské unie, komunitárního programu Kultura.

paralelní zkušenosti

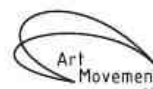
13. - 18. září 2010

www.paralelnizkusenosti.cz
areál Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK
Ke Karlovu 11, Praha 2

PARTNEŘI PROJEKTU

organizátoři:

mvp agency [®]

hlavní partneři:

Program Kultura

GR pro vzdělávání a kulturu

MINISTERSTVO KULTURY

mediální partneři:

ČESKÝ ROZHLAS

partneři:

www.startproduction.cz

ZAHRADA
chráněné dílny a integrační centrum

zahraniční partneři:

Tento projekt je realizován za finanční podpory Evropské unie.

paralelní zkušenosti

13. - 18. září 2010

www.paralelnizkusenosti.cz
areál Psychiatrické kliniky VFN a 1. LF UK
Ke Karlovu 11, Praha 2